

Motion till riksdagen 2010/11:K236

av **Gunnar Andrén (FP)**

Den personliga integriteten och trängselskatten

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att värna den personliga integriteten i samband med uttag av trängselskatt.

Motivering

Det föreligger en konflikt mellan bevarande av personlig integritet och kostnadsmässigt effektiv indrivning av trängselskatt. Denna konflikt aktualiseras i denna motion som utmynnar i att riksdagen bör ge regeringen till känna att ett kontantbetalningsalternativ behövs för att lösa denna konflikt.

Riksdagen har 2004, 2006 och 2010 vid olika tillfällen beslutat att införa trängselskatt i först Stockholm och sedan Göteborg.

Det handlar om en områdesbeskattning, motiverad av först miljöskäl men från 2006, då frågan också gällde Förbifart Stockholm och 2010 då det gällt stora trafikinvesteringar i Göteborg, s med rent finansiella överväganden.

Riksdagen beslutade 2004 att införa trängselskatten i Stockholm på försök medan 2006 års beslut innebar att den infördes permanent i Stockholm. Beslutet om införande av trängselskatt i Göteborg innebär att skatten kommer att tas ut permanent från 2013.

Den 9 april 2008 aktualiserade jag i riksdagen frågan om den personliga integriteten vid betalning av trängselskatt. Det har skett tidigare, 2004.

Bakgrunden är den olustkänsla som kan infinna sig, hos mig och andra, över att den personliga integriteten träds förnär då beslut för debitering av trängselskatt bygger på total registrering av registreringsnummer av alla bilar som passerar en vägtull, skattepliktiga eller inte.

Jag anser att ett kontantalternativ, utan varje form av registrering, måste föreligga.

Fel! Okänt namn på

Frågan blev under 2008 även publikt aktuell sedan en tidning genom att begära ut skattebeslut – en offentlig handling – kartlagt en på sin ort välkänd persons, en kommunstyrelseordförande, resemonster. Vederbörande är efter valet den 19 september 2010 också ledamot av denna kammare. Eftersom samma regler torde gälla för skattebeslut för en kommunal förtroendevald som för en riksdagsledamot, ligger det i dessa skattebeslut en uppenbar möjlighet att kartlägga även riksdagsledamöters resebeteenden. Den omedelbara nyttan med detta kan säkert ifrågasättas, men snart nog kan man tänka sig systematiska undersökningar om hur och när statsrådsfordon och andra publika fordon rör sig, till men för bland annat personsäkerheten.

Undersökningen 2008 gav stor lokal publicitet. Den aktuella tidningen diskuterade på ledarplats ingående den uppenbara motsättningen mellan kravet på vidsträckt personlig integritet, som är något som skall omfatta alla medborgare, och den viktiga journalistiska uppgiften att ingående bevaka folkvaldas arbete och i förlängningen derasandel i utövandet av sina uppdrag.

Frågan är om kartläggning av resor till och från arbetet ingår i detta. Yrkar man avdrag enligt inkomstskattelagen för kostnader för intäkternas förvärvande är det en offentlig uppgift, i kostnaden kan trängselskatt ingå. Frågan om andra trängselskattebeslut också skall bli tillgängliga publikt är måhända inte aktuell, men redan registreringen inbjuder till möjligheten att nyttja sådana registreringar till systematiska kartläggningar av enskildas resemonster.

Jag ogillar denna frihetsinskränkning. Man skall kunna åka båt, bil, cykel, buss, tåg eller flyg i detta land utan att annan än möjligen det företag som utför transporten, och som behöver veta vem passageraren är, skall känna till detta.

Man skulle kunna tänka sig – även osannolika tankar är ju möjliga att tänka, få ting är ju uttryckligen förbjudna i lag även om de är olämpliga – att trängselskattebeslut i framtiden korskörs med avdragskrav från deklareranter för resa med bil till och från arbetet och med ytterligare andra register. Tanken är inte tilltalande.

Den 1 september 2004 ställde jag mot denna bakgrund en enligt min mening viktig integritetsfråga i denna sak till dåvarande finansministern Pär Nuder om trängselskattebesluts möjliga integritetspåverkan:

Enligt riksdagens beslut den 16 juni 2004 i samband med godkännandet av regeringens förslag till lag om trängselskatt ändrades också 1980 års sekretesslag – 9 kap. 10 § – enligt följande (ändringar av mer praktisk karaktär infördes även i 14 kap.):

”3. Trängselskatt. I beslut, varigenom trängselskatt bestäms eller underlag för bestämmande av sådan skatt fastställs, gäller sekretessen dock endast för uppgift om vilken betalstation bilen har passerat och tidpunkten för denna passage.”

I samband med behandlingen av propositionen, vilken ju – det tillhör inte statshemligheter – jag och många andra önskade avslå från första till sista ordet, framförde Moderata samlingspartiet, Folkpartiet, Kristdemokraterna och Centerpartiet i yttrandet från justitieutskottet, även utvecklat i kammardebatten, oro för just integritetskränkningar genom den omfattande trafikregistreringen.

Jag vill nu fråga finansministern vars företrädare kontrasignerat regeringsförslaget (prop. 2003/04:145): Vilka åtgärder – om några – avser ministern att vidta för att försäkra medborgarna om att lagen om träng-

Fel! Okänt namn på

selskatt inte i något avseende kommer att kunna utnyttjas så att den enskildes integritet i rörelsehänseende påverkas eller kränks, av enskilda eller av myndigheter?

Svaret från regeringen via dåvarande chefen för finansdepartementet Pär Nuder tecknades den 13 september 2004, ett svar som även omfattande en liknande fråga från Helena Bargholtz (fp):

Helena Bargholtz har frågat justitieministern vilka åtgärder han är beredd att vidta för att skydda den personliga integriteten när trängselavgifterna införs i Stockholmsregionen. Gunnar Andrén har frågat mig vilka åtgärder regeringen avser att vidta för att försäkra medborgarna om att lagen om trängselskatt inte i något avseende kommer att kunna utnyttjas så att den enskildes integritet i rörelsehänseende påverkas eller kränks, av enskilda eller av myndigheter.

Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på båda frågorna.

I propositionen Trängselskatt (prop. 2003/04:145) tas frågan om trängselskatt och integritet upp. Det anges bland annat att integriteten måste beaktas när man konstruerar ett system med trängselskatt och att det är angeläget att den enskildes integritet värnas så långt som möjligt.

För att skydda den personliga integriteten ska därför sekretess gälla i både beslut om trängselskatt och i underlaget för bestämmande av sådan skatt, för uppgift om såväl vilken betalstation bilen har passerat som tidpunkten för denna passage.

Som en del i Stockholmsförsöket ingår en grundlig utvärdering av försöket med trängselskatt i Stockholms kommun.

Jag är mot bakgrund av detta för närvarande inte beredd att vidta några ytterligare åtgärder i frågan som föregriper utvärderingen av försöket.

Sedan detta svar på integritetsfrågan kom från regeringen har tid gått och den åberopade utvärderingen är genomförd men synes inte omfatta integritetsaspekten.

Jag anser emellertid att i den konflikt som finns mellan att uppbära trängselskatt effektivt kostnadsmässigt och att bevara den personliga integriteten ingalunda är löst, tvärtom har den förvärrats efter vad som inträffade 2008.

Det finns emellertid en annan lösning – ingen utredning kan komma förbi huvudfrågan: att införa ett kontantalternativ utan varje form av registrering.

Det är enda sättet att lösa konflikten mellan allmän registrering och enskildas rättighet att slippa bli registrerade. Det måste gå i Sverige eftersom det går i andra länder, som USA, Tyskland, Frankrike och åskilliga andra.

Mot den ovan tecknade bakgrunden bör enligt min mening 2010/2011 års riksmöte ge regeringen sin syn i denna integritetsfråga till känna i enlighet med vad som skissas om obligatoriskt kontantalternativ till förekommande av ytterligare integritetskränkning ity även små sådana äro dylika.

Stockholm den 19 oktober 2010

Gunnar Andrén (FP)